

Informatieveiligheidscomité
Verenigde kamers
(sociale zekerheid en gezondheid / federale overheid)

IVC/KSZG/22/326

BERAADSLAGING NR. 08/039 VAN 1 JULI 2008, GEWIJZIGD OP 5 JULI 2022, MET BETREKKING TOT DE MEDEDELING VAN PERSOONSgegevens UIT DE KRUISPUNTBANKREGISTERS AAN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENST VOLKSGEZONDHEID, VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN EN LEEFMILIEU MET HET OOG OP HET BEHEER VAN DE DATABANK VAN DE WILSVERKLARINGEN INZAKE EUTHANASIE

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder artikel 15, § 2;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, in het bijzonder artikel 114;

Gelet op de wet van 5 september 2018 *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG*, in het bijzonder de artikelen 97 en 98;

Gelet op de auditoraatsrapporten van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid van 18 juni 2008 en 22 juni 2022;

Gelet op het verslag van de voorzitters.

A. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

- 1.1.** Overeenkomstig artikel 4 van de wet van 28 mei 2002 *betreffende de euthanasie* kan elke handelingsbekwame meerderjarige of ontvoogde minderjarige, voor het geval dat hij zijn wil niet meer kan uiten, schriftelijk in een wilsverklaring zijn wil te kennen geven dat een arts euthanasie – dat is het opzettelijk levensbeëindigend handelen door een andere dan de betrokkene, op diens verzoek – toepast indien deze arts er zich van verzekerd heeft dat hij lijdt aan een ernstige en ongeneeslijke, door ongeval of ziekte veroorzaakte aandoening, hij niet meer bij bewustzijn is en deze toestand volgens de stand van de wetenschap onomkeerbaar is.

In de wilsverklaring kunnen één of meer meerderjarige vertrouwenspersonen in volgorde van voorkeur aangewezen worden, die de behandelende arts op de hoogte brengen van de wil van

de patiënt. Elke vertrouwenspersoon vervangt zijn of haar in de wilsverklaring vermelde voorganger in geval van weigering, verhindering, onbekwaamheid of overlijden.

De Koning bepaalt hoe de wilsverklaring wordt opgesteld, geregistreerd en herbevestigd of ingetrokken en via de diensten van het Rijksregister van de natuurlijke personen aan de betrokken artsen wordt meegedeeld.

- 1.2. Aldus bepaalt het koninklijk besluit van 27 april 2007 *tot regeling van de wijze waarop de wilsverklaring inzake euthanasie wordt geregistreerd en via de diensten van het Rijksregister aan de betrokken artsen wordt meegedeeld* dat het betrokken gemeentebestuur, op basis van de wilsverklaring en met tussenkomst van de diensten van het Rijksregister van de natuurlijke personen, aan de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu bepaalde persoonsgegevens overmaakt, waaronder het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen, de naam en de voornamen en het geslacht van zowel de betrokkene zelf als in voorkomend geval de persoon die de wilsverklaring heeft opgesteld en de vertrouwenspersonen.

Bij de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu wordt een databank aangelegd waarin de meegedeelde persoonsgegevens worden opgenomen.

De persoonsgegevens worden in de databank geschrapt na het overlijden van de persoon op wie ze betrekking hebben. Deze schrapping gebeurt nadat de termijn voor het indienen van een beroep in het kader van een gerechtelijke procedure is verstreken.

Door middel van dit systeem heeft de betrokkene de zekerheid dat zijn wil inzake euthanasie bekend zal zijn op het ogenblik dat hij niet meer wilsbekwaam is en hij zich als patiënt in een situatie bevindt waarin euthanasie kan worden toegepast. Een geneesheer die geconfronteerd wordt met een dergelijke patiënt kan door raadpleging van de databank nagaan of de betrokkene dienaangaande een wilsverklaring in de ene of de andere zin heeft afgelegd en in voorkomend geval wie hij als vertrouwenspersoon of -personen heeft aangeduid.

- 1.3. Bij beraadslaging nr. 20/2008 van 7 mei 2008 werd de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu door het sectoraal comité van het Rijksregister gemachtigd om toegang te bekomen tot de informatiegegevens van het Rijksregister van de natuurlijke personen (meer bepaald de naam en de voornamen, het geslacht, de hoofdverblijfplaats en de datum van overlijden) en om het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen te gebruiken met het oog op de registratie van de wilsverklaring inzake euthanasie en de mededeling aan de betrokken artsen via de diensten van het Rijksregister.

Het sectoraal comité van het Rijksregister erkende dat de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu voor het beheer van de databank van de wilsverklaringen inzake euthanasie nood heeft aan volgende persoonsgegevens.

De naam, de voornamen en het geslacht zijn volgens het sectoraal comité wezenlijke elementen met het oog op de identificatie van de betrokkenen.

Nog volgens het sectoraal comité is de hoofdverblijfplaats een veranderlijk persoonsgegeven en is het bijgevolg aangewezen dat de geneesheer bij het aantreffen van een patiënt in de hogervermelde databank kan beschikken over diens meest recente adres. Het vormt daarenboven voor de geneesheer een bijkomend element om te controleren dat het wel degelijk de juiste patiënt betreft. De geneesheer dient ook de actuele hoofdverblijfplaats van de vertrouwenspersonen te kennen om hen in voorkomend geval te kunnen contacteren.

Ten slotte worden in de wilsverklaring de vertrouwenspersonen in volgorde van voorkeur aangewezen. Elke vertrouwenspersoon vervangt zijn voorvanger in geval van weigering, verhindering, onbekwaamheid of overlijden. De mededeling van de eventuele datum van overlijden van een vertrouwenspersoon is pertinente informatie voor de geneesheer. Dit vereist dat de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu over een toegang tot dit persoonsgegeven beschikt teneinde de geneesheer naar aanleiding van diens raadpleging de meest recente status dienaangaande te kunnen verstrekken. Verder dient de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu de persoonsgegevens met betrekking tot de wilsverklaring uit de databank te schrappen na het overlijden van de persoon en meer in het bijzonder nadat de termijn voor het indienen van een beroep in het kader van een gerechtelijke procedure is verstreken. Een toegang tot de datum van overlijden biedt aldus de mogelijkheid om het dossier van de betrokkene op non-actief te zetten, in afwachting van zijn definitieve schrapping.

Bij beraadslaging nr. 41/2008 van 30 juli 2008 werd de voormelde machtiging door het sectoraal comité van het Rijksregister uitgebreid tot de toegang tot de geboortedatum en de geboorteplaats van de betrokkenen.

De persoonsgegevens uit het Rijksregister worden door de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu geraadpleegd met de tussenkomst van het eHealth-platform, voor verwerking in de ODEA-toepassing ("*Online Declaration of Euthanasia Agreement*").

- 1.4.** Vermits de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu ook dossiers dient te behandelen aangaande personen die niet in het Rijksregister van de natuurlijke personen zijn opgenomen, wenst hij tevens toegang tot dezelfde persoonsgegevens als hiervoor vermeld uit de Kruispuntbankregisters, met het oog op de correcte identificatie van de betrokkenen en de controle van de reeds beschikbare persoonsgegevens. De persoonsgegevens uit de Kruispuntbankregisters zouden, net als de persoonsgegevens uit het Rijksregister, worden geraadpleegd met de tussenkomst van het eHealth-platform.
- 1.5.** De toegang tot de persoonsgegevens uit de Kruispuntbankregisters zou, net als de toegang tot de persoonsgegevens uit het Rijksregister van de natuurlijke personen, permanent en voor een onbepaalde duur zijn.

De persoonsgegevens zullen door de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu enkel megedeeld worden aan de behandelende geneesheer van een patiënt die een wilsverklaring inzake euthanasie heeft laten registreren.

B. BEHANDELING VAN DE AANVRAAG

Bevoegdheid van het informatieveiligheidscomité

- 2.1. Het betreft een mededeling van persoonsgegevens waarvoor krachtens artikel 15, § 2, van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* een beraadslaging van de verenigde kamers van het informatieveiligheidscomité vereist is.

Rechtmatigheid van de verwerking

- 2.2. Krachtens artikel 6 van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* is de verwerking van persoonsgegevens enkel rechtmatig indien en voor zover minstens één van de daarin vermelde rechtmatigheidsgronden kan worden ingeroepen.
- 2.3. De mededeling van persoonsgegevens is rechtmatig in die zin dat ze voor de aanvrager nodig is om te voldoen aan een verplichting die volgens de geldende regelgeving op hem, als verwerkingsverantwoordelijke, rust, in de zin van artikel 6, 1, eerste lid, c). De verwerking beoogt de registratie van de wilsverklaring inzake euthanasie, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 28 mei 2002 *betreffende de euthanasie* en het koninklijk besluit van 27 april 2007 *tot regeling van de wijze waarop de wilsverklaring inzake euthanasie wordt geregistreerd en via de diensten van het Rijksregister aan de betrokken artsen wordt megedeeld*.

Principes met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

- 2.4. Volgens artikel 5 van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* moeten persoonsgegevens worden verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen ze vervolgens niet verder worden verwerkt op een wijze die met die doeleinden onverenigbaar is (doelbinding), moeten ze toereikend en ter zake dienend zijn en beperkt worden tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt (minimale gegevensverwerking), moeten ze worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de geldende doeleinden noodzakelijk is (opslagbeperking) en moeten ze met passende technische of organisatorische maatregelen zodanig worden verwerkt dat een passende beveiliging gewaarborgd is en dat ze onder meer

beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (integriteit en vertrouwelijkheid).

Doelbinding

- 2.5. De federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen dient de personen over wie hij in het kader van het beheer van de databank van de wilsverklaringen inzake euthanasie een dossier beheert op een eenduidige wijze te kunnen identificeren. Het kan daarbij gaan om personen die niet in het Rijksregister van de natuurlijke personen zijn opgenomen maar wel in de Kruispuntbankregisters bedoeld in artikel 4 van de wet van 15 januari 1990, die complementair en subsidiair zijn ten opzichte van het Rijksregister van de natuurlijke personen.

Het betreft een gerechtvaardigd doeleinde.

Minimale gegevensverwerking

- 2.6. De meegedeelde persoonsgegevens uit de Kruispuntbankregisters (Identificatienummer van de Sociale Zekerheid, naam, voornamen, geslacht, geboorteplaats en -datum, hoofdverblijfplaats en datum van overlijden) lijken, uitgaande van dat doeleinde, ter zake dienend en niet overmatig.

De geboorteplaats en -datum vormen met de overige persoonsgegevens diverse sets van “minimale identificatiegegevens”, dat zijn groepen van identificatiegegevens die absoluut noodzakelijk zijn om een persoon met voldoende zekerheid te identificeren. Enkel personen voor wie een welbepaalde groep van identificatiegegevens beschikbaar is, kunnen worden opgenomen in de Kruispuntbankregisters.

Het gebruik van het Identificatienummer van de Sociale Zekerheid, voor zover het werd toegekend door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, is overigens vrij, ingevolge artikel 8, § 2, van de hogervermelde wet van 15 januari 1990.

Opslagbeperking

- 2.7. Het informatieveiligheidscomité verwijst ter zake naar de bepalingen van de beraadslaging nr. 20/2008 van 7 mei 2008 van het sectoraal comité van het Rijksregister gemachtigd, die naar analogie van toepassing zijn.

Integriteit en vertrouwelijkheid

- 2.8. Bij de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu werd een functionaris voor gegevensbescherming aangeduid, met toepassing van artikel 37 van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG*.

- 2.9.** De federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu dient rekening te houden met de minimale veiligheidsnormen zoals bepaald door het Algemeen Coördinatiecomité van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.
- 2.10.** Voor zover de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, in zijn hoedanigheid van beheerder van de databank van de wilsverklaringen inzake euthanasie, ook de wijzigingen van de betrokken persoonsgegevens (de zogenaamde “*mutaties*”) wenst te ontvangen, dient hij de betrokkenen vooraf te integreren in het verwijzingsrepertorium van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, bedoeld in artikel 6 van de wet van 15 januari 1990. De betrokkenen dienen te worden opgenomen met één specifieke hoedanigheidscode die geen onderscheid maakt tussen de patiënten en de vertrouwenspersonen (het mag met andere woorden niet mogelijk zijn voor de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid om uit haar verwijzingsrepertorium af te leiden of de betrokkene een patiënt dan wel een vertrouwenspersoon is).
- 2.11.** De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid houdt loggings bij met betrekking tot de mededelingen aan de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, waarin onder andere wordt opgenomen wanneer en over wie persoonsgegevens worden meegedeeld in het kader van het beheer van de databank van de wilsverklaringen inzake euthanasie.

De federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu van zijn kant dient echter uitgebreidere loggings bij te houden, met per mededeling een aanduiding van wie wanneer over wie welke persoonsgegevens heeft verkregen voor welke doeleinden.

Deze loggings dienen gedurende minstens tien jaren te worden beheerd met het oog op het behandelen van eventuele klachten of het achterhalen van eventuele onregelmatigheden met betrekking tot de verwerking van de persoonsgegevens. De loggings zelf dienen te worden beveiligd aan de hand van maatregelen die de vertrouwelijkheid, de integriteit en de beschikbaarheid garanderen. Ze worden aan de bevoegde toezichhoudende autoriteit en aan de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid overgemaakt indien zij daarom verzoeken.

- 2.12.** De organisatie houdt bij de verwerking van de persoonsgegevens onverkort rekening met de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* en de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.
- 2.13.** In zijn beraadslaging nr. 12/13 van 6 maart 2012 heeft het (destijds dienaangaande bevoegde) sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid geoordeeld dat het gerechtvaardigd en aangewezen is dat instanties gemachtigd worden om toegang tot de Kruispuntbankregisters te hebben voor zover en voor zolang zij effectief voldoen aan de

voorwaarden om toegang tot het Rijksregister te hebben. De verwerking van persoonsgegevens uit de Kruispuntbankregisters dient aldus te geschieden naar analogie met de verwerking van persoonsgegevens uit het Rijksregister (zie de beslissingen van het sectoraal comité van het Rijksregister dienaangaande: beraadslaging nr. 20/2008 van 7 mei 2008 en beraadslaging nr. 41/2008 van 30 juli 2008).

Om deze redenen, besluiten

de verenigde kamers van het informatieveiligheidscomité

dat de mededeling van persoonsgegevens uit de Kruispuntbankregisters aan de federale overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu met het oog op het beheer van de databank van de wilsverklaringen inzake euthanasie, zoals in deze beraadslaging beschreven, is toegestaan mits er wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming.

Daniel HACHÉ
Voorzitter kamer federale overheid

Bart VIAENE
Voorzitter kamer sociale zekerheid en gezondheid

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het Informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38 – 1000 Brussel (tel. 32-2-741 83 11) en de zetel van de kamer Federale Overheid van het Informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de FOD BOSA, op het volgende adres: Simon Bolivarlaan 30 – 1000 Brussel (tel. 32-2-740 80 64).